

DEBRECENI EGYETEM

05.105.

A TEHETSÉGESEK TANÍTÁSA

Szerkesztette és fordította:

TÓTH LÁSZLÓ

Debrecen, 2000

TARTALOM

ELŐSZÓ	7
1. A tehetség színre lép	9
TÖRTÉNETI ÁTTEKINTÉS	10
A TEHETSÉG MEGHATÁROZÁSA	14
A KORMÁNY SZEREPVÁLLALÁSÁNAK ALAKULÁSA.....	20
ÖSSZEFOGLALÁS.....	26
GYAKORLATI FELADATOK.....	28
IRODALOM.....	29
2. A tehetség természete: Kiket tekintünk tehetségeseknek és hogyan azonosíthatjuk őket?	31
A TEHETSÉGET JELZŐ VISELKEDÉSJEGYEK.....	32
A TEHETSÉGESEK AZONOSÍTÁSA ÉS SZÜRÉSE.....	33
AZONOSÍTÁS A SPECIÁLIS POPULÁCIÓK ESETÉBEN.....	42
AZ ESETTANULMÁNY MINT AZONOSÍTÁSI TECHNIKA.....	44
AZ ÁTFOGÓ KÉP KIALAKÍTÁSÁNAK SZEREPE.....	45
ÖSSZEFOGLALÁS.....	46
GYAKORLATI FELADATOK.....	47
IRODALOM.....	47
3. A tehetségesek individualizált oktatása.....	50
ÖNÁLLÓ KUTATÁS.....	50
CÉLOK ÉS KÖVETELMÉNYEK A TEHETSÉGESEK INDIVIDUALIZÁLT PEDAGÓGIAI PROGRAMJAIBAN	53
INDIVIDUALIZÁLT OKTATÁSI TERV KÉSZÍTÉSE ÉS MEGVALÓSÍTÁSA.....	58
ESETTANULMÁNY	65
ÖSSZEFOGLALÁS.....	74
GYAKORLATI FELADATOK.....	75
IRODALOM.....	75
4. A tehetségfejlesztő programok tervezése	77
A PROGRAMTERVEZÉS ALAPELVEI.....	77
AZ ELMÉLET ÉS A GYAKORLAT ÖSSZHANGJÁNAK MEGTEREMTÉSE	79
A KÖZÖSSÉGI ERŐFORRÁSOK KIAKNÁZÁSA	82
ADMINISZTRATÍV INTÉZKEDÉSEK.....	83
A TANTERVFEJLESZTÉS KERETEI.....	91
ÖSSZEFOGLALÁS.....	97
GYAKORLATI FELADATOK.....	98
IRODALOM.....	98

5. Tantervi stratégiák a tehetségesek fejlesztéséhez	101
A DIFFERENCIÁLT TEHETSÉGTANTERV KÉSZÍTÉSÉNEK ALAPELVEI ÉS AZ ALAPELVEKHEZ IGAZODÓ TANTERVI STRATÉGIÁK.....	102
A TANANYAG SŰRÍTÉSE	103
A KUTATÁSHOZ SZÜKSÉGES KÉPESSÉGEK.....	105
KÉRDEZÉS.....	111
VIZSGÁLÓDÁS.....	114
KREATÍV PROBLÉMAMEGOLDÁS.....	116
SZIMULÁCIÓ.....	121
FUTURISZTIKA.....	126
ÖSSZEFOGLALÁS.....	131
GYAKORLATI FELADATOK.....	132
IRODALOM.....	133
6. A természettudományi tárgyak és a matematika tanítása a tehetségeseknek.....	135
A TERMÉSZETTUDOMÁNYI TÁRGYAK TANÍTÁSA.....	136
AJÁNLÁSOK ÉS JAVASLATOK AZ ISKOLÁKNAK.....	139
A MATEMATIKA TANÍTÁSA	149
AJÁNLÁSOK ÉS JAVASLATOK AZ ISKOLÁKNAK.....	152
ÖSSZEFOGLALÁS.....	160
GYAKORLATI FELADATOK.....	160
IRODALOM.....	161
7. A nyelv és irodalom és a társadalomismeret tanítása a tehetségeseknek.....	164
AZ ANYANYELVI TÁRGYAK TANÍTÁSA.....	165
AJÁNLÁSOK ÉS JAVASLATOK A NYELV ÉS IRODALOM TANÍTÁSÁHOZ.....	167
AZ ISKOLÁBA LÉPÉS ELŐTT OLVASNI TUDÓ TEHETSÉGES GYERMEKEK PROBLÉMÁJA	174
A TÁRSADALOMISMERET TANÍTÁSA.....	175
AJÁNLÁSOK ÉS JAVASLATOK A TÁRSADALOMISMERET TANÍTÁSÁHOZ.....	178
ÖSSZEFOGLALÁS.....	188
GYAKORLATI FELADATOK.....	189
IRODALOM.....	190
8. A tehetségesek tanárai	192
A TEHETSÉGESEK TANÍTÁSÁRA VALÓ ALKALMASSÁG.....	192
A TANÁROK FELKÉSZÍTÉSE.....	198
A TEHETSÉGESEK TANÁRAINAK TEKINTETT SZEMÉLYEK.....	203
A SEGÍTŐ FOGLALKOZÁSÚAK SZEREPE.....	207
ÖSSZEFOGLALÁS.....	208
GYAKORLATI FELADATOK.....	209
IRODALOM.....	209

9. A tehetségfejlesztő programok értékelése.....	212
AZ ÉRTÉKELÉS FOGALMA.....	212
AZ ÉRTÉKELÉS LEGFONTOSABB JELLEMZŐI.....	213
A TEHETSÉGES DIÁKOK ÉRTÉKELÉSÉNEK SAJÁTOS PROBLÉMÁI.....	220
ÖSSZEFOGLALÁS.....	228
GYAKORLATI FELADATOK.....	228
IRODALOM.....	229
10. A tehetségesek speciális csoportjai	230
AZ ELTÉRŐ KULTURÁLIS HÁTTERŰ TEHETSÉGESEK.....	231
A HÁTRÁNYOS HELYZETŰEK.....	243
A KIMAGASLÓAN KREATÍVAK.....	248
AZ AKADÁLYOZOTT TEHETSÉGESEK.....	252
A TEHETSÉGES LÁNYOK.....	255
A KIMAGASLÓAN TEHETSÉGESEK.....	259
ÖSSZEFOGLALÁS.....	262
GYAKORLATI FELADATOK.....	264
IRODALOM.....	264
11. A tehetséges tanulók személyiségének fejlesztése.....	268
AZ ÖNISMERET ÉRZELMI ÖSSZETEVŐJÉNEK JELENTŐSÉGE.....	269
AZ ÖNISMERET MODELLJE.....	269
KOMMUNIKÁCIÓ MÁSOKKAL.....	282
ÉNINTEGRITÁS.....	285
AZ ÖNIRÁNYÍTÁS ÚTJÁN.....	288
A PÁLYÁVAL SZEMBENI IGÉNYEK EMELÉSE.....	292
A SZÜLŐK SZEREPE A TEHETSÉG GONDOZÁSÁBAN.....	295
ÖSSZEFOGLALÁS.....	298
GYAKORLATI FELADATOK.....	299
IRODALOM.....	299
12. Új távlatok a tehetségesek tanulásában	301
AGYKUTATÁS.....	302
VIZUALIZÁCIÓ.....	305
SZUGGESZTOPÉDIA.....	311
BIOFEEDBACK.....	312
A TECHNIKA SZEREPE AZ INTELLIGENCIA ÉRTELMEZÉSÉBEN.....	314
ÖSSZEFOGLALÁS.....	320
GYAKORLATI FELADATOK.....	321
IRODALOM.....	321
13. Tendenciák és problémák a tehetségesek oktatásában.....	324
A TEHETSÉGESEK OKTATÁSÁNAK HELYZETE NAPJAINKBAN.....	324
A TEHETSÉGESEK OKTATÁSÁNAK TENDENCIÁI.....	326

NEMZETI JELENTÉSEK AZ ISKOLAI OKTATÁS SZÍNVONALÁRÓL ÉS EZEK AJÁNLÁSAI A TEHETSÉGESEK OKTATÁSA SZÁMÁRA.....	327
A TEHETSÉGESEK OKTATÁSÁNAK AKTUÁLIS PROBLÉMÁI.....	333
ÖSSZEFOGLALÁS.....	336
GYAKORLATI FELADATOK.....	337
IRODALOM.....	338

Függelék

ELNÖKVÁLASZTÁS.....	339
A TEHETSÉGFEJLESZTÉSI SZAKÉRTŐI DIPLOMA MEGSZERZÉSÉHEZ SZÜKSÉGES SZAKMAI KOMPETENCIÁK.....	343
Névmutató	347